

De wasbeerhond is nu echt gearriveerd

Maurice La Haye, Zoogdierverseniging

De wasbeerhond is een roofdier uit de familie der hondachtigen. Oorspronkelijk is deze soort afkomstig uit Oost-Azië. In de vorige eeuw is de wasbeerhond in het Europese deel van Rusland ingevoerd voor de pelsdierfokkerij. Vanuit fokkerijen zijn individuen ontsnapt of uitgezet en uiteindelijk verwilderd, waardoor de soort nu in grote delen van Centraal- en Noord-Europa voorkomt. In Nederland is, vrij ongemerkt, een wijdverspreide populatie ontstaan in Noord-Nederland en de Flevopolder.

De wasbeerhond

De wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*) lijkt qua uiterlijk sterk op andere middelgrote grijze roofdieren met een zwart-wit gestreepte kop als wasbeer (*Procyon lotor*) en das (*Meles meles*). De wasbeerhond onderscheidt zich door de horizontale zwarte-witte tekening op de kop, de bakkebaarden en een volle donkere staart zonder ringen. Wasberen hebben eveneens een horizontale zwart-witte koptekening, maar de soort staat hoger op de poten, heeft een bollere rug en een staart met 4-7 zwarte ringen. Het meest lijkt de wasbeerhond op een das, maar die heeft een kop met verticale zwart-witte strepen.

Wasbeerhonden zijn opportunistische, omnivore roofdieren met een nachtelijke leefwijze. Ze lijken qua voedselkeuze sterk op vossen en ze benutten het voedsel wat voor handen is. Ze hebben een voorkeur voor vochtige moerasgebieden, rietvelden en bossen. De soort vormt in de herfst een paartje, dat in het daaropvolgende voorjaar een nestje jongen krijgt. De soort krijgt relatief grote nesten met soms 10 à 11 pups. Op zoek naar een geschikt, eigen leefgebied kunnen wasbeerhonden vele tientallen kilometers afleggen. Het zijn goede zwemmers, waardoor ook geïsoleerde eilanden bereikt kunnen worden.

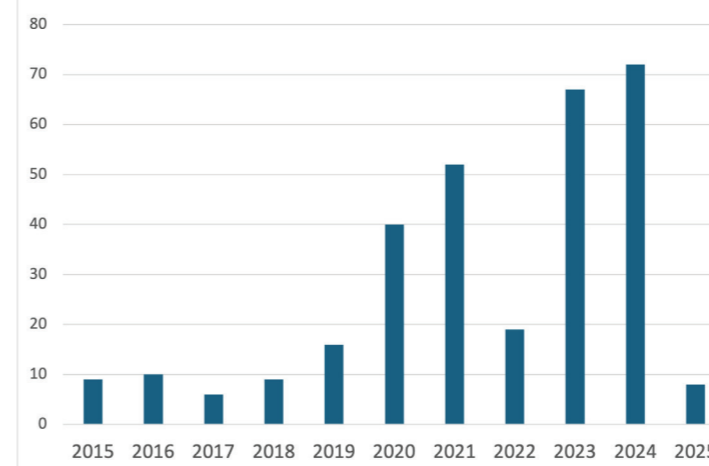
Toename van het aantal meldingen in Nederland

Het aantal meldingen van wasbeerhond in Nederland dat in de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is vastgelegd, was tot tien jaar geleden beperkt tot circa tien per jaar. Sinds 2019 is echter een duidelijke toename zichtbaar (figuur 1). De meldingen in de NDFF betreffen onder andere bevestigde zichtwaarnemingen, verkeersslachtoffers en foto's van wildcamera's. Opvallend is de daling in het aantal meldingen in 2022. De enige logische verklaring voor deze 'dip' lijken de maatregelen die tijdens de Covid-19-pandemie van kracht waren, zoals de lockdowns. Mogelijk hebben deze tijdelijk geleid tot minder verkeersslachtoffers, of het minder plaatsen van wildcamera's. Na 2022 zet de toename van het aantal meldingen zich door. Voor 2025 is het aantal meldingen nog relatief laag, maar de beste periode om een wasbeerhond waar te nemen – de periode juni-september – moet nog komen.

Verspreiding van de soort

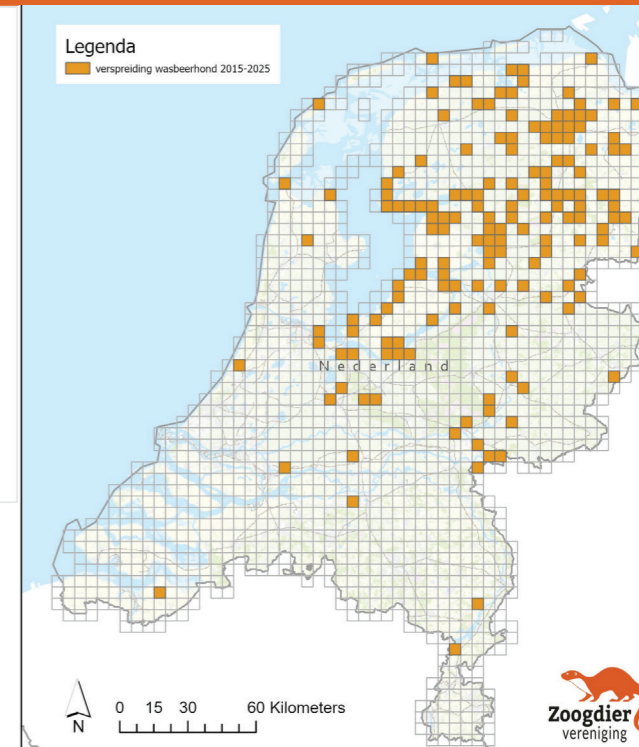
Op de verspreidingskaart van de wasbeerhond in Nederland (figuur 2) is duidelijk te zien dat de noordelijke provincies Friesland, Drenthe, Groningen en delen van Overijssel definitief gekoloniseerd zijn door de wasbeerhond. In alle grote natuur- en waterrijke gebieden is de soort te vinden.

Wasbeerhond. (Foto: Richard Witte)

Figuur 1: Het aantal meldingen van wasbeerhond in Nederland per jaar, waarbij vervolgmeldingen van een en dezelfde wildcamera als één melding zijn gerekend. (©NDFF/Zoogdierverseniging).

Figuur 2: De verspreiding van de wasbeerhond in Nederland in de periode 2015-2025. (©NDFF/Zoogdierverseniging)

Favoriete leefgebieden zijn het Friese merengebied, De Onlanden in Drenthe, het Zuidlaardermeergebied en de Kop van Overijssel. Minder opvallend is de aanwezigheid van de wasbeerhond in Flevoland, maar de soort is inmiddels een vaste bewoner van bijvoorbeeld het Horsterwold in het zuidwesten van deze provincie. Elders in Nederland lijkt de soort ook aanwezig langs de IJssel en in de Gelderse Poort.

Het vermogen om grote afstanden af te leggen blijkt uit de meldingen in de kop van Noord-Holland, maar ook uit incidentele meldingen in West-Nederland en uit meldingen in Zeeland en Limburg. De stippen op Vlieland en Ameland betreffen (vers) aangespoelde dieren, die wellicht hebben geprobeerd zwemmend de Waddeneilanden te bereiken.

Conclusie

Uit dit overzicht blijkt dat wasbeerhond zich definitief heeft gevestigd in Nederland, met name in de noordelijke provincies en Flevoland. Naar verwachting zal de soort verder toenemen in aantal en verspreiding, omdat er nog veel onbewoonde waterrijke gebieden in Nederland zijn. De wasbeerhond staat op de Europese Unielijst en bestrijding is daardoor verplicht, al kan het doel per soort verschillen. Voor soorten met een artikel-17-status geldt een verplichting tot snelle uitroeiing. Voor artikel-19-soorten, waaronder de wasbeerhond, moeten beheermaatregelen genomen worden. Die maatregelen kunnen gericht zijn op uitroeiing of het beheersen van de schadelijke effecten. Uitroeien van de wasbeerhond is nagenoeg onmogelijk door de schuwe en nachtelijke leefwijze en de snelle voortplanting van de soort. Bestrijding kan daarom het beste plaatsvinden op lokale schaal in die gebieden waar problemen zijn te verwachten door de aanwezigheid van wasbeerhond.

Waarnemingen van wasbeerhond kunnen doorgegeven worden op www.telmee.nl of www.waarneming.nl. Waarnemers met een wildcamera kunnen zich ook aanmelden voor het NEM Meetprogramma Exoten:

[Klik hier.](#)

Verder lezen

[Soortinformatie wasbeerhond.](#) Klik hier.

[Factsheet wasbeerhond NVWA.](#) Klik hier.

[Risicoanalyse wasbeerhond.](#) Klik hier.

[Ecologisch onderzoek & surveillance wasbeerhond.](#) Klik hier.

[Onderzoek aan dode wasbeerhonden.](#) Klik hier.

